Prin mesajul Învierii avem o nădejde fără sfîrşit în loc de un sfîrşit fără nădejde. **(Anonim)**

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI

3 mai

2013

Anul XII

nr. 17 (468)

8 pagini – 4,10 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Un nou format al cooperării Procuraturii cu partenerii americani

pag. 2

Uniunea Europeană va susţine demersul reformator al Procuraturii

pag. 3

Avocatul parlamentar Aurelia Grigoriu a avut o întrevedere cu Raportorul special al ONU privind persoanele cu dizabilităţi

pag. 4

SĂRBĂTORI FERICITE!

Stimaţi cititori,

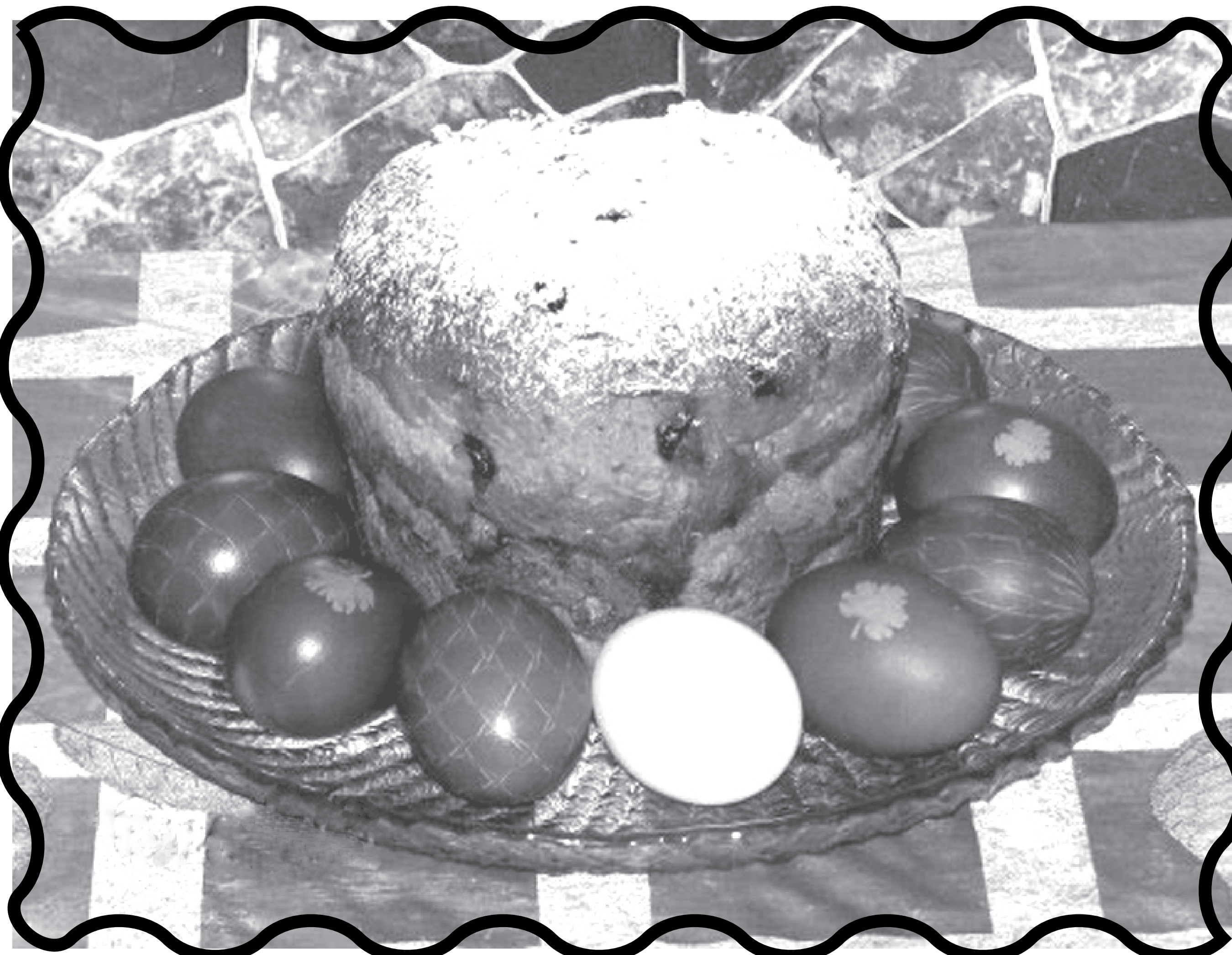

Gheorghe AVORNIC, doctor habilitat în drept, profesor universitar, preşedinte al Consiliului de administraţie al UJM

Sîntem în perioada în care sufletul fiecăruia dintre noi vibrează de armonie. Şi avem atîtea motive să ne lăsăm copleşiţi de simţăminte pozitive – reînvierea naturii cu mirosu-i îmbătător de verde crud şi parfumul de flori, dar cel mai îmbietor dintre toate este atmosfera feerică a sărbătorilor de Paşti. Aproape că ne farmecă de plăcere pregătirile pentru cea mai importantă sărbătoare a creştinilor – Învierea Domnului Isus Hristos, începînd cu primăvara sufletului, metaforic vorbind despre perioada de postire trupească şi duhovnicească, care-l renaşte sau îl reînvie pe om spre o nouă viaţă, şi terminînd cu pregătirile lumeşti. Toate acestea dau substanţă minunatei sărbători şi ne fac parcă să fim mai buni, mai iertători unii cu alţii. Această înnoire, care ne cuprinde spiritele prin spovedanie, iertare şi iubire faţă de ceilalţi, reflectată şi în faptele noastre, ne face mai fericiţi. Or, nimic nu este mai minunat pentru fiinţa umană, decît atunci cînd îşi simte sufletul împăcat, plin de evlavie, ce-i luminează calea spre desăvîrşire.

Sărbătoarea Învierii Domnului este una a speranţelor, prin care omenirii i s-a acordat o şansă – şansa mîntuirii, iar valorile umane presupun o răsplată pentru aceasta. De aceea, este înălţător să mergem, măcar acum, de sărbători, să facem rugăciune, să reflectăm asupra faptelor noastre, făcînd milostenie celor care, cu adevărat, au nevoie, să aducem bucuria Sărbătorii Luminate în inima fiecărui creştin, care aşteaptă ca în viaţa lui să apară un dram de nădejde în ceva mai bun, iar noi, în funcţie de posibilităţi, trebuie să facem acest lucru, să creăm fericire, la fel cum şi beneficiem de ea. Astfel, mulţumirea divină că am învăţat lecţia de a dărui este cea mai mare bogăţie. Este o datorie umană, cred eu, a săvîrşi fapte vrednice de mîntuire, pentru a putea întîmpina şi trăi din plin măreţul praznic. Doar astfel, vom simţi cum sărbătorile ne adună.

În aceste momente nu ne vine decît să ne gîndim la mila lui Dumnezeu, rugîndu-l să ne ocrotească şi să ne binecuvînteze familiile şi pe cei dragi, ca să ne putem bucura de tot ce e frumos.

Să aveţi parte de multă căldură sufletească, bucurie şi pace în inimă, multă sănătate şi fericire.

Iar eu, în semn de recunoştinţă simbolică, abia aştept să merg la slujba divină, să aud dangătul clopotului de la miezul nopţii, vestind Învierea Domnului şi chemarea „Veniţi de luaţi lumină”, şi să vă spun tuturor *Hristos a Înviat*, răspunzînd la rîndu-mi, *Adevărat a Înviat*!

Lumină în suflet şi în gînd!

IMPORTANT:
Stimaţi cititori, vă anunţăm că următorul număr al ziarului *DREPTUL* va apărea la 17 mai 2013.

Flash

Programul transportului public în Chişinău va fi prelungit în noaptea de Paşte

Programul transportului public în Chişinău va fi prelungit în noaptea de Paşte, potrivit unei decizii a Primăriei Capitalei.

Astfel, în noaptea Învierii, de pe 4 spre 5 mai, programul autobuzelor şi troleibuzelor va fi prelungit cu o oră. Acestea vor circula pînă la ora 24.00.

Maxi-taxiurile vor circula însă, pînă la ora 6.00 dimineaţa, dar numai 40% dintre unităţile de transport vor ieşi pe rute.

De Paşte Serviciul asistenţă medicală urgentă va activa non-stop

Şefa Direcţiei Sănătate din cadrul Primăriei Chişinău, Luminiţa Suveică, a anunţat că în noaptea de Paşte şi în cea de Paştele Blajinilor vor sta de gardă mai multe echipe mobile de medici.

„În scuarul Catedralei din centrul Capitalei, în noaptea de Paşte, va fi o ambulanţă de serviciu, iar de Blajini, la Cimitirul „Sfîntul Lazăr", vor fi trei ambulanţe, şi la Cimitirul Central o ambulanţă, care vor acorda ajutor populaţiei în caz de necesitate", a precizat Luminiţa Suveică.

Totodată, L. Suveică a făcut apel către chişinăuieni, în special către cei care au ţinut post, să consume în perioada sărbătorilor alimente în cantităţi moderate şi să nu facă abuz de mîncăruri grele pentru a evita complicaţii de sănătate.

În context, primarul Dorin Chirtoacă a specificat că Paştele este o sărbătoare a sufletului şi mai puţin a stomacului. „Este una dintre cele mai plăcute sărbători creştine, nu este o sărbătoare a mîncării şi băuturii. Sper, că în acest an situaţia va fi alta faţă de anii trecuţi din acest punct de vedere", a spus edilul.

Accesul automobilelor în cimitirele din Capitală va fi interzis. Vezi de cînd

Şefa Combinatului Servicii Funerare, Ludmila Boţan, a făcut apel, la şedinţa serviciilor municipale, către locuitorii Capitalei, să aducă în ordine mormintele pînă la data de 8 mai inclusiv.

„Chemăm toţi locuitorii Capitalei care merg în această perioadă la cimitire să facă ordine la morminte, în special pe cei care au început lucrări de construcţie, să se grăbească să termine lucrările pînă joi, 9 mai. Pe data de 9, 10 şi 11 mai, cimitirele vor fi închise pentru automobile. Va fi permis accesul doar pe jos, fiindcă va fi mare aglomeraţie şi nu vom reuşi să evacuăm deşeurile", a precizat Ludmila Boţan.

Paştele Blajinilor în acest an urmează a fi sărbătorit pe data de 12 şi 13 mai.

Foaia de parcurs, obligatorie la traversarea frontierei cu Ucraina

Poliţia de Frontieră şi Serviciul Vamal recomandă posesorilor unităţilor de transport cu capacitatea de îmbarcare de la 6 la 9 persoane să posede foaia de parcurs CFP, în cazul în care aceştia îşi planifică traversarea frontierei de stat spre Ucraina.

„La efectuarea transporturilor neregulate internaţionale cu aceste unităţi de transport, conducătorii, în mod obligatoriu, urmează să dispună de Carnet al foii de parcurs de tip CFP. Carnetul foii de parcurs este eliberat operatorilor de transport, precum şi persoanelor fizice, de către Instituţia publică „Agenţia Naţională Transport Auto" pentru o cursă tur-retur, doar mijloacelor de transport înmatriculate pe teritoriul Republicii Moldova", se spune într-un comunicat de presă.

„Pentru a evita situaţiile neplăcute la traversarea frontierei, solicităm posesorilor unităţilor de transport cu capacitatea de îmbarcare de la 6 la 9 persoane să facă cunoştinţă cu noile cerinţe, accesînd link-ul http://anta.gov.md/md/Ucraina/. La fel, în caz de necesitate, persoanele interesate pot primi consultaţie suplimentară la numărul de telefon al agenţiei: (022) 49-88-10", se mai specifică în text.

Studiu: Moldova, unul din principalii furnizori de ţigări de contrabandă în UE

Republica Moldova se menţine în topul statelor care furnizează ţigări de contrabandă în Europa. Cel puţin acest lucru îl arată datele unui studiu, care este realizat anual de către o companie internaţională de consultanţă KPMG pentru Philip Morris International, Comisia Europeană şi toate cele 27 de state membre ale Uniunii Europene.

Potrivit datelor studiului, 6% din ţigaretele slim importate ilegal în România au fost din R. Moldova. Astfel, R. Moldova se menţine în topul statelor furnizoare de ţigări de contrabandă cu o pondere de 22,3%, arată studiul Novel Research, publicat la începutul anului curent.

Totodată, analiza denotă că cele mai mari creşteri ale nivelului comerţului ilicit, comparativ cu 2011, le-au înregistrat Marea Britanie, Grecia, Italia şi Estonia. Creşterea comerţului ilicit apare în urma majorării diferenţei de preţ între produsele legale şi ilicite.

Un nou format al cooperării Procuraturii cu partenerii americani

Procurorul general, Corneliu Gurin, a avut, recent, o primă întrevedere cu Ambasadorul Extraordinar şi Plenipotenţiar al Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, Excelenţa Sa, William Henry Moser.

Întîlnirea a avut loc la sediul Procuraturii Generale, unde ambasadorul a venit însoţit de David Strashnoy, şef al Secţiei justiţie penală şi organe de drept a Ambasadei SUA la Chişinău şi Radu Foltea, consilier juridic naţional la Ambasada SUA.

În cadrul întrunirii, Corneliu Gurin a subliniat atenţia pe care Procuratura Republicii Moldova o acordă relaţiilor cu colegii americani, exprimîndu-şi certitudinea că, paşii care urmează a fi înfăptuiţi pe viitor, vor amplifica şi mai mult procesul de colaborare bilaterală în domeniile de interes comun.

Totodată, Excelenţa Sa, William Henry Moser a fost familiarizat cu priorităţile pe care procurorul general le urmăreşte în reformarea instituţională, bazate pe principiile de depolitizare, independenţă, autonomie şi eficientizare structurală, precum şi eforturile care sînt depuse pentru a ajusta activitatea Procuraturii Republicii Moldova la rigorile şi standardele internaţionale.

În context, ambasadorul a afirmat că urmăreşte cu interes şi nu este indiferent faţă de evoluţiile şi transformările din domeniul justiţiei, cu precădere din sistemul Procuraturii Republicii Moldova, reiterînd disponibilitatea autorităţilor americane de a susţine plenar viziunile novatoare de reformă, enunţate de noul procuror general al Republicii Moldova.

În acelaşi timp, abasadorul W.H. Moser a menţionat că dialogul între cele două instituţii trebuie aşezat pe o bază constructivă şi modernă, în concordanţă cu realităţile timpului, avînd loc un schimb consistent de păreri referitor la promovarea proiectelor comune, cu impact asupra nivelului reformei instituţionale şi a reformei de drept în ansamblu.

Participanţii la eveniment au pledat pentru aprofundarea dialogului în vederea protejării drepturilor şi intereselor cetăţenilor statelor pe care le reprezintă.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilităţi în cadrul proiectelor sociale

Organizaţiile neguvernamentale din Republica Moldova ar putea facilita angajarea persoanelor cu dizabilităţi în cîmpul muncii prin intermediul unor proiecte de antreprenoriat social. Coordonatorul proiectului „Antreprenoriat social pentru persoane cu dizabilităţi", Marin Dolinţă, a declarat că proiectul urmăreşte, pe de o parte, angajarea în cîmpul muncii, iar pe de altă parte, crearea condiţiilor adecvate pentru persoanele cu dizabilităţi.

Potrivit lui Marin Dolinţă, Republica Moldova are deja experienţă în acest domeniu. Există o serie de proiecte care au fost implementate cu succes în Soroca, cîţiva ani în urmă.

Sursa citată a mai spus că lucrurile ar putea evolua pe acest segment dacă va exista o colaborare între societăţile economice şi asociaţiile obşteşti, dacă agentul economic va oferi locuri de muncă pentru persoane cu dizabilităţi, iar profitul pe care îl va obţine din activitatea economică îl va distribui proporţional. Banii alocaţi ONG-urilor nu vor ajunge în buzunarele preşedintelui asociaţiei, ci la beneficiarii care nu sînt încă încadraţi în cîmpul muncii şi pentru dezvoltarea unor servicii pe viitor.

La o masă rotundă în problema antreprenoriatului social, reprezentanţii societăţii civile au spus că este important ca acesta să fie încurajat şi să fie delimitat de alte tipuri de afaceri. Expertul proiectului „Antreprenoriat social pentru persoane cu dizabilităţi", Aliona Ţurcanu, a spus că, spre deosebire de afacerile care urmăresc profit, antreprenoriatul social are printre obiective soluţionarea unor nevoi comunitare. Cu toate acestea, astăzi, antreprenorii sociali sînt puşi în aceleaşi condiţii ca şi toţi ceilalţi agenţi economici, adică achită aceleaşi taxe.

În context, spune experta, se impune necesitatea de a defini un concept al antreprenoriatului social în Republica Moldova şi o politică fiscală ajustată la acesta.

Proiectul „Antreprenoriat social pentru persoane cu dizabilităţi" este implementat de Asociaţia „Motivaţie" din Moldova, cu sprijinul Agenţiei SUA pentru Dezvoltare Internaţională (USAID), în cadrul Programului „Consolidarea Societăţii Civile din Moldova", implementat de FHI360.

Uniunea Europeană va susţine demersul reformator al Procuraturii

Şeful Delegaţiei Uniunii Europene în Republica Moldova, Dirk Schuebel a vizitat Procuratura Generală, unde a avut o întrevedere cu procurorul general, Corneliu Gurin.

Ambasadorul Dirk Schuebel l-a felicitat pe Corneliu Gurin cu ocazia numirii în funcţia de procuror general şi i-a urat succes în exercitarea mandatului său. De asemenea, oficialul european s-a arătat convins că stadiul actual al relaţiilor bilaterale va fi dezvoltat, reasigurînd disponibilitatea Uniunii Europene de a sprijini instituţia.

În cadrul discuţiilor au fost abordate subiecte ce ţin de principalele etape ale procesului de reformare a Procuraturii Republicii Moldova, asistenţa şi suportul sectorial din partea Uniunii Europene. Procurorul General a menţionat principalele priorităţi pe care le urmăreşte în reformarea instituţională, accentuînd că: „Deşi, sîntem la etapa de evaluare, în cel mai scurt timp vom promova schimbări esenţiale în plan instituţional, orientate spre rezultate în interesul cetăţenilor şi respectarea statului de drept. Vor fi mobilizate toate eforturile pentru elaborarea modificărilor sistemice, calitative şi durabile, care ar asigura afirmarea unei Procuraturi independente, eficiente şi responsabile în faţa societăţii".

Dirk Schuebel a ţinut să remarce caracterul novator şi profund al viziunilor de reformă enunţate de procurorul general şi a declarat că, Delegaţia Uniunii Europene este disponibilă să susţină intenţiile Procuraturii Generale, urmînd a defini în comun o gamă de măsuri şi o strategie clară a viitoarelor activităţi în vederea modernizării instituţionale.

Părţile au convenit asupra menţinerii unui dialog constant privind acţiunile ce urmează a fi implementate şi a modalităţii prin care Uniunea Europeană va susţine realizarea reformei justiţiei şi în special, a Procuraturii Republicii Moldova.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Discuţii privind reforma în justiţie, drepturile omului şi liberalizarea regimului de vize, în cadrul Reuniunii Subcomitetului de Cooperare Republica Moldova – Uniunea Europeană

„Vama, cooperarea transfrontalieră, spălarea banilor, drogurile, migraţia ilegală" – acesta este genericul celei de-a XII-a Reuniuni a Subcomitetului nr.3 de Cooperare Republica Moldova – Uniunea Europeană, care s-a desfăşurat, recent, la Chişinău.

Potrivit unui comunicat al Ministerului Justiţiei, delegaţia UE a fost condusă de liderul echipei pentru Ucraina, Moldova şi Belarus, Serviciul european de acţiune externă (SEAE), Stefan Tressing, iar delegaţia R. Moldova - de viceministrul Justiţiei Vladimir Grosu.

Evenimentul a întrunit reprezentanţi ai Guvernului şi un grup de experţi europeni.

Subiectele asupra cărora s-au axat discuţiile participanţilor la for ţin de realizarea şi impactul reformei judiciare, transferarea izolatoarelor de detenţie preventivă din gestiunea Ministerului Afacerilor Interne în cea a Ministerului Justiţiei, precum şi ultimele tendinţe, evoluţii în cazurile R. Moldova versus Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cooperarea judiciară în materie civilă şi penală, precum şi intenţia R. Moldova de a ratifica patru convenţii ale Conferinţei de la Haga de Drept Internaţional Privat. De asemenea, a fost abordat subiectul privind drepturile omului şi libertăţile fundamentale cu referinţă la rezultatele celui mai recent raport asupra Dialogului RM-UE din 16 aprilie 2013.

Chiar de la începutul şedinţei de lucru, viceministrul moldovean al Justiţiei Vladimir Grosu a accentuat importanţa şi actualitatea tuturor subiectelor incluse în agendă, iar reprezentantul UE Stefan Tressing a confirmat că UE, la fel, acordă prioritate acestor domenii. În context, oficialul european a apreciat eforturile Guvernului în procesul reformării sistemului justiţiei şi s-a arătat interesat de evoluţiile în acest sens.

Totodată, Lilia Ioniţă, şef adjunct al Direcţiei Generale Legislaţie din cadrul Ministerului Justiţiei a subliniat că sub conducerea ministerului a fost creat un mecanism prin care gradul de implementare a Strategiei de reformă a sectorului justiţiei pentru anii 2011-2016 va fi monitorizat constant, astfel încît dificultăţile şi soluţiile să fie identificate la timp. Sursa citată a precizat că, la sfîrşitul anului 2012, s-a atestat o implementare în proporţie de 56% a acţiunilor prevăzute în strategie, această cifră indicînd că reformarea a demarat cu succes.

De menţionat este că, în cadrul acestei întruniri au mai fost discutate subiecte ce vizează liberalizarea regimului de vize, lupta împotriva corupţiei, migraţia şi azilul, cooperarea în cadrul Parteneriatului de Mobilitate, traficul de fiinţe umane, crimele financiare şi managementul frontierei, inclusiv cooperarea cu Misiunea UE de Asistenţă la Frontieră în Moldova şi Ucraina (EUBAM).

Precizăm că cea de-a XI-a Reuniune a Subcomitetului nr.3 de Cooperare RM–UE a avut loc la Bruxelles, în noiembrie 2011 şi, de regulă, se desfăşoară anual.

Cor. DREPTUL

Întrevederea procurorului general cu delegaţia EUBAM

Procurorul general, Corneliu Gurin a avut, recent, o întrevedere cu delegaţia Misiunii de Asistenţă la Frontieră a Uniunii Europene pentru Republica Moldova şi Ucraina (EUBAM), condusă de Slawomir Pichor, şef-adjunct al Misiunii.

Oficialii europeni i-au mulţumit lui Corneliu Gurin pentru acceptul operativ de a avea această întrevedere, totodată, adresîndu-i un mesaj de felicitare din partea Misiunii în legătură cu recenta numire în funcţia de procuror general şi dorindu-i succes în realizarea misiunilor complexe care îi revin.

La rîndul său, procurorul general le-a mulţumit oaspeţilor pentru vizita efectuată la Procuratura Generală şi i-a asigurat că, în calitate de conducător al instituţiei, va depune toate eforturile pentru a păstra continuitatea în procesul de colaborare bilaterală, mai mult decît atît, va pune un accent deosebit pe aprofundarea şi sporirea eficienţei colaborării.

„Apreciem suportul constant şi asistenţa oferită de Misiunea EUBAM organelor de ocrotire a normelor de drept din republică, o asistenţă nu doar tehnică, ci şi de capital uman, fapt pentru care ne exprimăm recunoştinţa. Sîntem deschişi pentru cooperare şi vă asigur de tot suportul necesar atît din partea mea personal, cît şi a instituţiei pe care o reprezint", a menţionat procurorul general, Corneliu Gurin.

În cadrul convorbirilor a fost evidenţiat subiectul ce vizează cooperarea internaţională în procesul de investigare a cazurilor de criminalitate organizată transfrontalieră şi perspectivele de cooperare în cadrul Planului de acţiuni 2013 – 2015.

La finalul întrevederii, oaspeţii au mulţumit pentru atmosfera constructivă a discuţiilor, asigurînd disponibilitatea pentru soluţionarea pozitivă a solicitărilor de asistenţă din partea Procuraturii Republicii Moldova.

La rîndul său, procurorul general, Corneliu Gurin le-a mulţumit şi el oficialilor EUBAM pentru susţinere şi propunerile constructive de colaborare şi a dat asigurări că Procuratura Republicii Moldova va fi un partener stabil şi de încredere.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

A fost lansat Raportul studiului „Copiii victime ale infracţiunilor şi procedurile legale: Cazul Republicii Moldova"

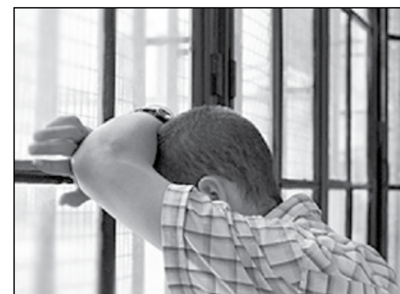
Centrul Naţional de Prevenire a Abuzului faţă de Copii (CNPAC) a realizat raportul studiului „Copiii victime ale infracţiunilor şi procedurile legale: Cazul Republicii Moldova", care a fost lansat în cadrul unei şedinţe. La eveniment a participat şi Anatolie Munteanu, avocatul parlamentar, directorul Centrului pentru Drepturile Omului (CpDOM), se arată într-un comunicat al CpDOM.

În studiul vizat se analizează prevederile legale în domeniul participării copiilor victime ale infracţiunilor în cadrul procedurilor legale, precum şi practicile care constituie răspunsul autorităţilor la problema abuzurilor săvîrşite împotriva copiilor.

Astfel, Anatolie Munteanu a apreciat drept oportună lansarea raportului în cauză, avînd în vedere faptul că sistemul justiţiei juvenile continuă să fie un subiect prioritar pentru Republica Moldova. Ombudsmanul a relevat că în ultimii ani, în ţara noastră s-au înregistrat unele schimbări pozitive în procesul de asigurare a drepturilor copilului aflat în contact cu sistemul de justiţie. El a menţionat faptul că pînă nu demult, accentul era pus doar pe copiii aflaţi în conflict cu legea, iar copiilor victime ale unor infracţiuni nu li se acorda atenţia corespunzătoare.

În aceeaşi ordine de idei, avocatul parlamentar a pledat pentru schimbarea atitudinii şi modernizarea practicilor aplicate de experţi în ceea ce ţine de nevoile speciale ale copiilor care participă la procedurile legale în calitate de martori sau victime ale infracţiunilor. De asemenea, Anatolie Munteanu s-a pronunţat pentru crearea unor spaţii prietenoase de chestionare, audiere a copiilor şi minimalizarea numărului de intervievări. În context, avocatul parlamentar a remarcat crearea unor camere specializate pentru audierea copiilor la Curtea de Apel Bălţi, Judecătoria Hînceşti, în municipiul Chişinău la Centrul Naţional de Prevenire a Abuzului faţă de Copii şi Asociaţia „La Strada".

Totodată, ombudsmanul a remarcat că problemele constatate în urma analizei situaţiei în domeniul participării copiilor victime ale infracţiunii în cadrul procedurilor legale (cadrul legal imperfect, lipsa camerelor specializate pentru audierea copiilor, lipsa specializării actorilor din sistemul de justiţie etc) au fost menţionate şi în rapoartele anuale ale CpDOM.

În context, Anatolie Munteanu a apreciat eforturile depuse de către Centrul Naţional de Prevenire a Abuzului faţă de Copii, menite să contribuie la schimbarea situaţiei copiilor victime a infracţiunilor şi procedurilor legale, declarînd că CpDOM mizează şi în continuare pe sprijinul şi ajutorul CNPAC în activităţile de protecţie şi promovare a drepturilor copilului.

Cor. DREPTUL

Avocatul parlamentar Aurelia Grigoriu a avut o întrevedere cu Raportorul special al ONU privind persoanele cu dizabilităţi

Implementarea Convenţiei ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilităţi în Republica Moldova a constituit subiectul discuţiei dintre avocatul parlamentar Aurelia Grigoriu şi Raportorul special al ONU privind persoanele cu dizabilităţi, Shuaib Chaklen.

În cadrul întîlnirii, ombudsmanul a făcut o prezentare a situaţiei existente la capitolul realizarea convenţiei nominalizate. Astfel, Aurelia Grigoriu a subliniat că în ultimii ani, Republica Moldova a înregistrat unele progrese în promovarea de politici, elaborarea de programe ajustate la standardele europene şi internaţionale referitoare la persoanele cu dizabilităţii. Convenţia ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilităţi serveşte drept cadru de referinţă pentru realizarea cu succes a reformei sistemului de protecţie socială în desfăşurare în Republica Moldova. În acest context, a fost menţionată adoptarea Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilităţi, care stabileşte un cadru general de garanţii şi servicii sociale în conformitate cu standardele internaţionale ce ţine de incluziunea socială a acestei categorii de persoane. Aprobarea legii vizate constituie prima etapă de realizare a Strategiei privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilităţi.

Totodată, avocatul parlamentar a menţionat că persoanele cu dizabilităţi mai au de depăşit multe dificultăţi pentru a participa ca membri egali ai societăţii la viaţa publică, politică, socială, economică şi culturală. Aurelia Grigoriu a punctat cele mai stringente probleme cu care se confruntă persoanele cu dizabilităţi, printre acestea: prestaţiile sociale sub nivelul minimului de existenţă, nivelul scăzut de plasare în cîmpul muncii, accesul limitat la infrastructura socială, toleranţa societăţii faţă de problemele persoanelor cu dizabilităţi.

Aşadar, după indexarea la 1 aprilie 2013, mărimea minimă a pensiilor pentru invaliditate variază între 362,79 şi 533,54 lei, în funcţie de gradul de invaliditate (I, II şi III). Cuantumul mediu al unei pensii de invaliditate constituie 782,05 lei/lunar. Asta în condiţiile în care, potrivit informaţiei publicate de Biroul Naţional de Statistică, în trimestrul III al anului 2012, minimul de existenţă a constituit în medie pe o persoană 1456,9 lei. Criterii pentru refuzul acordării ajutorului social, inclusiv persoanelor cu dizabilităţi, sînt deţinerea unor bunuri de primă necesitate, cum ar fi televizorul, frigiderul şi aspiratorul. Ajutorul social nu se acordă nici persoanelor care deţin cote de pămînt.

Ombudsmanul a relevat că, deşi autorităţile publice centrale de specialitate raportează despre măsurile întreprinse de adaptare a mediului habitual la necesităţile persoanelor cu dizabilităţi, în anul 2012, la acest capitol, nu s-a atestat o îmbunătăţire esenţială. Persoanele cu dizabilităţi se confruntă cu dificultăţi de acces. Asta pentru că pantele instalate sînt de fapt impracticabile.

La fel, Aurelia Grigoriu a evidenţiat şi problemele ce ţin de integrarea persoanelor cu dizabilităţi pe piaţa muncii. Ombudsmanul a subliniat că integrarea deplină a acestora în societate va fi posibilă, inclusiv prin deschiderea unei pieţe a muncii pentru categoria vizată, asigurarea cu profesionişti care să le ghideze şi crearea unor locuri de muncă adaptate necesităţilor. Avocatul parlamentar a accentuat că pentru soluţionarea acestei probleme se impune ca sporirea gradului de integrare profesională a persoanelor cu dizabilităţi să devină o prioritate în politicile statului. Avocatul parlamentar a menţionat că instituţiile de învăţămînt care sînt închise în contextul procesului de optimizare din sistemul de educaţie se planifică a fi „conservate", în loc să fie repartizate pentru instruirea profesională a persoanelor cu dizabilităţi.

În altă ordine de idei, A. Grigoriu s-a referit la necesitatea implicării şi consultării persoanelor cu dizabilităţi în procesul de elaborare şi implementare de către autorităţi a legislaţiei şi politicilor pentru aplicarea Convenţiei şi în alte procese de luare a deciziilor cu privire la problemele lor.

La rîndul său, Shuaib Chaklen a făcut unele precizări privind atribuţiile avocaţilor parlamentari şi modul de intervenire a CpDOM pentru repunerea în drepturi a persoanelor cu dizabilităţi. Oficialul ONU s-a interesat de unele cazuri concrete în acest sens, dar şi de mecanismele de interacţiune cu societatea civilă, de monitorizare de către avocaţii parlamentari a implementării Convenţiei ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilităţi. În acest sens, Aurelia Grigoriu s-a referit la activitatea reprezentanţelor CpDOM în teritoriu, la experienţa de funcţionare a birourilor publice ale avocatului parlamentar în mai multe localităţi ale ţării, antrenarea ONG-urilor din domeniu în diverse activităţi desfăşurate de Instituţia avocaţilor parlamentari, implicit efectuarea unor monitorizări în domeniul protecţiei drepturilor persoanelor cu dizabilităţi.

Raportorul special al ONU privind persoanele cu dizabilităţi a apreciat drept foarte utilă discuţia purtată cu avocatul parlamentar, menţionînd importanţa informaţiei prezentate pentru elaborarea, ulterior, pe marginea vizitei, a unui raport referitor la situaţia din Republica Moldova la tema implementării Convenţiei privind drepturile persoanelor cu dizabilităţi.

De precizat că Shuaib Chaklen a efectuat o vizită în ţara noastră la invitaţia societăţii civile în cadrul căreia s-a întîlnit cu demnitari din diverse ministere, reprezentanţi ai sectorului neguvernamental, participînd, totodată, la lucrările mesei rotunde cu genericul „Modalităţi de aplicare a articolelor 12 şi 19 din Convenţia privind drepturile persoanelor cu dizabilităţi".

CpDOM

Proiect de studiu „Criteriile şi procedurile de selecţie, numire, promovare, transfer şi disciplină a procurorilor"

Institutul de Reforme Penale a prezentat, recent, proiectul de studiu „Criteriile şi procedurile de selecţie, numire, promovare, transfer şi disciplină a procurorilor".

În cadrul evenimentului au fost prezentate constatările preliminare privind angajamentele actuale de reformare a Procuraturii în conformitate cu Strategia de reformare a sectorului justiţiei pentru anii 2011-2016. Un accent deosebit a fost plasat pe procedurile de selectare, numire, promovare, transfer şi disciplină a procurorilor. Autorii studiului au pus în discuţie aspecte ce ţin de cadrul legislativ naţional şi posibilităţile de adaptare a acestuia la cele mai bune practici internaţionale. În acest context, a fost prezentat şi comunicatul unui expert internaţional.

Problema este una imperativă, actuală şi necesită o abordare coerentă atît din partea Parlamentului Republicii Moldova, Consiliului Superior al Procuraturii, Procuraturii Generale, Guvernului, organizaţiilor neguvernamentale, cît şi a fiecărui procuror în parte. Angajamentele de reformare a Procuraturii, inclusiv privind procedurile de selecţie, numire, promovare, transfer şi disciplină a procurorilor se reflectă în anumite documente naţionale de politici, inclusiv în Strategia de reformare a sectorului justiţiei pentru anii 2011-2016.

Studiul a fost realizat de către Institutul de Reforme Penale, în cadrul proiectului „Contribuţia IRP la implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiţiei: pilonul II", realizat cu suportul financiar al Ambasadei SUA în Republica Moldova. Cercetarea are drept scop de a analiza complex criteriile şi procedurile de selectare, numire, promovare, transfer şi disciplină a procurorilor, fapt ce va servi drept argument ştiinţific pentru opţiunile de reformare în domeniu.

Ca şi punct de pornire în evaluarea situaţiei, îl constituie angajamentele şi actele internaţionale în domeniu la care Republica Moldova este parte, precum şi bunele practici ale altor state.

Premii pentru cei mai buni promotori ai drepturilor omului în Moldova

Organizaţia Naţiunilor Unite în Republica Moldova a lansat, recent, cea de-a IX-a ediţie a concursului pentru cele mai bune acţiuni de promovare şi protecţie a drepturilor omului. Organizat, începînd cu 2004, concursul are drept scop evidenţierea şi premierea celor mai valoroase, creative, inovative, eficiente şi participative iniţiative şi acţiuni de apărare şi promovare a drepturilor omului.

„Ediţiile precedente au remarcat un şir de persoane şi organizaţii a căror acţiuni au avut un impact pozitiv asupra drepturilor oamenilor din Moldova.

Organizaţia Naţiunilor Unite va continua acţiunile sale în domeniul drepturilor omului pentru a asigura respectarea drepturilor civile, culturale, economice, politice şi sociale ale tuturor oamenilor. Aceste drepturi sînt universale, ele aparţin tuturor cetăţenilor, oriunde şi în orice circumstanţe, şi indivizibile, acestea fiind strîns interconectate", a spus Nicola Harrington-Buhay, Coordonator Rezident al ONU în Moldova.

Concursul se va desfăşura în bază de nominalizări, publicul fiind încurajat să propună organizaţii ale societăţii civile, jurnalişti, instituţii media, autorităţi publice etc., care au realizat contribuţii autentice de promovare a drepturilor omului în Republica Moldova în perioada septembrie 2012 - august 2013.

Ca şi în anii precedenţi, nominalizările pot fi făcute în limbile română, engleză, rusă sau altă limbă minoritară în Republica Moldova, online, dar şi pot fi depuse la Casa ONU.

Dosarele nominalizate, obţinute în urma procesului de consultări publice, precum şi în urma analizei altor materiale disponibile, bazate şi pe cercetări independente, vor fi jurizate de o echipă de experţi şi de un consiliu format din reprezentanţi ai organizaţiilor internaţionale şi experţi independenţi.

Cîştigătorii vor fi desemnaţi în cadrul Galei de premiere în domeniul drepturilor omului, organizată anual la 10 decembrie, de Ziua Drepturilor Omului.

Drepturile omului sînt una dintre priorităţile majore ale ONU în Moldova, constituind o parte integră a programelor sale de dezvoltare şi elaborare a politicilor. Proiectele recente importante în domeniul drepturilor omului includ combaterea torturii şi a relelor tratamente, eliminarea violenţei împotriva femeilor, copiilor şi persoanelor în etate, promovarea drepturilor migranţilor, refugiaţilor şi apatrizilor, combaterea discriminării şi incluziunea grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilităţi, celor care trăiesc cu HIV/SIDA, grupurilor minoritare excluse, precum romii şi a altor persoane sau comunităţi marginalizate.

Constituirea și evoluția Uniunii Bancare

„Din criză, Europa a învățat că are nevoie de un supraveghetor bancar comun, pentru recuperarea încrederii, consolidarea sectorului financiar, protejarea depozitelor cetățenilor și a economiei”.
(Marianne Thyssen)

Uniunea Economică și Monetară (UEM) reprezintă un pas major în procesul de integrare a economiilor Uniunii Europene. UEM presupune coordonarea politicilor economice și fiscale, o politică monetară comună și o monedă comună – euro. Decizia de a forma o uniune economică și monetară a fost luată de Consiliul European în orașul olandez Maastricht, în decembrie 1991, fiind mai tîrziu prevăzută în Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht). Integrarea economică aduce beneficii mai mari, eficiență internă și soliditate economiei UE, în general și economiilor statelor membre, în particular.

Uniunea Economică și Monetară europeană este rezultatul unui proces complex. Procesul dat a inclus parcurgerea mai multor etape: crearea unui aranjament monetar numit Uniunea Europeană de Plăți (1950); crearea Comunității Economice Europene; crearea Sistemului Monetar European (1979); Raportul Werner din 1970, care a propus instituirea Uniunii Monetare Europene prin fixarea irevocabilă a parităților dintre monedele statelor membre și liberalizarea totală a fluxurilor de capital; crearea, în 1988, a Comitetului pentru Studiul Uniunii Economice și Monetare, sub conducerea președintelui Comisiei Europene din acea perioadă, Jaques Delors, care a propus, prin raportul care îi poartă numele, o nouă bază pentru unificarea monetară în Europa; Tratatul de la Maastricht (1992) privind constituirea Uniunii Europene; crearea Sistemului European al Băncilor Centrale; introducerea monedei euro, începînd cu ianuarie 1999.

Pentru desfășurarea conținutului raportului, consider oportună abordarea ideilor ce țin de Banca Centrală Europeană (BCE) care este una dintre instituțiile UE, cu sediul la Frankfurt, în Germania, și care administrează moneda unică europeană – euro și asigură stabilitatea prețurilor în UE. De asemenea, BCE răspunde de definirea și punerea în aplicare a politicii economice și monetare a UE. Scopul băncii este de menține stabilitatea prețurilor (adică să țină inflația sub control), mai ales în țările care utilizează euro, de a menține stabilitatea sistemului financiar, asigurîndu-se că piețele și instituțiile sînt supravegheate corespunzător.

De menționat ca BCE colaborează cu băncile centrale din toate cele 27 de state membre. Împreună, formează Sistemul European al Băncilor Centrale. De asemenea, BCE stabilește cadrul cooperării dintre băncile centrale ale celor 17 state membre care au adoptat moneda unică și alcătuiesc împreună zona euro. Cooperarea existentă la nivelul acestui grup restrîns poartă numele de „eurosistem”.

Ca atribuții, BCE fixează ratele de referință ale dobînzilor pentru zona euro și ține sub control masa monetară, cumpără și vinde valută atunci cînd este necesar pentru a menține echilibrul ratelor de schimb, se asigură că instituțiile și piețele financiare sînt supravegheate corespunzător de către autoritățile naționale și că sistemele de plăți funcționează corect, autorizează băncile centrale ale țărilor din zona euro să emită bancnote, monitorizează evoluția prețurilor și evaluează riscul pe care aceasta îl poate reprezenta pentru stabilitatea zonei euro.

Vulnerabilitățile din sectorul bancar au un impact negativ asupra crizei datoriei suverane. Înlănțuirea de reacții negative între bugetele statelor membre și o parte din băncile lor reprezintă o amenințare la adresa stabilității financiare în UE. În multe cazuri, guvernele UE au fost nevoite să cheltuie banii contribuabililor pentru a veni în ajutorul unor bănci mari, astfel, evitînd ca milioane de clienți și sistemul financiar să aibă de suferit. Avînd în vedere responsabilitățile monetare grupate din zona euro și strînsa integrare financiară, există riscuri specifice în ceea ce privește efectele transfrontaliere în cazul apariției unor crize bancare. Este important să se evite apariția unei piețe a serviciilor financiare pe două niveluri, de aceea CESE a abordat această chestiune. Coordonarea supravegherii bancare naționale nu mai reprezintă o opțiune rezonabilă pentru zona euro. Trecerea la un sistem integrat – o „uniune bancară”, este considerată o necesitate, idee susținută de Parlament încă din 2010.

În mai 2012, ca parte a unei viziuni pe termen lung privind integrarea economică și bugetară, Comisia a solicitat crearea unei uniuni bancare pentru a restabili încrederea în bănci și în moneda euro. În paralel, reformele în curs de desfășurare ale cadrului de reglementare al UE pentru sectorul financiar trebuie finalizate pentru a se asigura integritatea pieței unice.

Menționez că pentru statele care urmează să adere la zona euro, inclusiv România, aderarea la Uniunea Bancară ar fi un pas logic, cu atît mai mult cu cît în aceste țări se operează cu multe grupuri bancare europene ce ar face parte oricum din Uniune. Dacă un astfel de stat ar refuza să adere, aceste bănci nu ar beneficia de „ștampila UE” și le-ar crea avantaj competitiv major față de băncile locale.

Cu privire la conceptul de uniune bancară, președintele Comisiei Europene, José Manuel Barroso a fost acela care l-a adus în prim-plan, în cadrul unei reuniuni formale a Consiliului European din 23 mai 2012.

La începutul lunii decembrie 2012, Consiliul European al miniștrilor de Finanțe a ajuns la un acord istoric pentru crearea Uniunii Bancare Europene, considerîndu-se o precondiție pentru stabilitatea financiară și un pas important pentru adîncirea integrării europene. Astfel, la nivelul BCE se înființează Mecanismul Unic de Supervizare (MUS), considerat de analiștii în domeniu un pas important pentru stabilitatea finaciară în UE. În acest sens, BCE va putea, dacă va constata apariția unor riscuri în viabilitatea unei bănci, să ceară conducerii acesteia să ia măsurile necesare, iar dacă situația nu se ameliorează, atunci se poate decide chiar anularea licenței de funcționare.

Prin urmare, Mecanismul Unic de Supervizare va aduce, în concepția Comisiei Europene, cîteva avantaje importante pentru statele membre ale zonei euro:

1. un control mai atent asupra băncilor cu probleme;
2. reducerea fragmentării sistemului bancar;
3. supervizarea băncilor constituie un nou obiectiv al BCE.

Abordînd conceptul de recapitalizare a băncilor prin Mecanismul European de Stabilitate, în viziunea mai multor specialiști este considerat ca unul absurd. Potrivit analiștilor, în acest sens, există trei probleme:

- mecanismul European de Stabilitate (MES) are rolul de a asigura stabilitatea macroeconomică a statelor suverane, nu a băncilor;
- nu este rolul Europei de a deveni acționar direct în băncile aflate în criză, ci al statelor naționale;
- în legătură cu îndepărtarea problemelor enunțate anterior, menționăm și cîteva soluții care ar fi:

1. limitarea rolului BCE în gestionarea băncilor cu risc sistematic;
2. oferirea de drepturi statutare Băncii Centrale Europene, doar pentru cele mai mari bănci;
3. înființarea unui sistem de mutualizare a riscurilor asociate depozitelor doar la nivelul băncilor de retail, excluzînd băncile de investiții, ale căror riscuri sînt neepuizabile;
4. începerea unui proces de dezvoltare a piețelor de capital europene, astfel încît ponderea activelor bancare în PIB-ul Europei să scadă.

Cît privește structura uniunii bancare, consider oportun a menționa cele trei componente majore: un supraveghetor bancar unic, un sistem comun pentru gestionarea și rezolvarea crizelor bancare și un sistem uniform de protejare a economiilor oamenilor. La acestea s-ar putea adăuga schimbări în regulile referitoare la funcționarea băncilor.

Sarcinile monetare ale BCE ar fi strict separate de sarcinile de supraveghere, pentru a elimina potențialele conflicte de interese între obiectivele politicii monetare și supravegherea prudențială. În acest scop, se preconizează înființarea, în cadrul BCE, a unui consiliu de supraveghere responsabil de pregătirea sarcinilor de supraveghere. Țările din afara zonei euro care participă la MUS ar avea drepturi de vot depline și egale în consiliul de supraveghere. Proiectele de decizii ale consiliului de supraveghere se consideră adoptate dacă nu sînt respinse de Consiliul Guvernatorilor BCE

Așadar, pentru a încheia procesul de realizare a uniunii bancare, sînt indispensabile accelerarea și consolidarea inițiativelor aflate pe masa Comisiei, și anume: reglementarea sistemului bancar paralel, sporirea credibilității calificărilor creditelor, înăsprirea normelor privind fondurile de investiții libere, vînzarea în lipsă și instrumentele financiare derivate, stoparea practicilor iresponsabile de remunerări bancare, precum și reformarea sectorului auditului, și al contabilității. De asemenea, este indispensabilă respectarea recomandărilor CESE, în vederea eradicării paradisurilor fiscale.

În cadrul obișnuitei reuniuni, de sfîrșit de an, de la Bruxelles, din data de 13 decembrie 2012, șefii de stat și de guvern ai statelor membre au convenit asupra unor măsuri menite să aducă țările din zona euro mai aproape de Uniunea Bancară. Astfel, în baza acordului la care au ajuns miniștrii de Finanțe la începutul zilei de 13 decembrie, liderii europeni au dat undă verde realizării Uniunii Bancare. Prin acest acord, Banca Centrală Europeană (BCE) ar putea să supravegheze direct băncile din zona euro începînd din ianuarie 2014.

Analizînd procesul de desfășurare a Uniunii Bancare, pot spune că prima etapă s-a realizat pînă în anul 2013 și în cursul acestuia, iar cea de-a doua etapă, în 2013 și 2014, ceea ce va consta în principal în două elemente: pe de o parte, punerea în practică a unei autorități unice abilitate cu restructurarea sau lichidarea băncilor aflate în dificultate în zona euro, și pe de altă parte, posibilitatea unor „aranjamente contractuale” între state și instituțiile europene, cu posibilitatea ca aceste țări să beneficieze de susținere financiară. A treia și ultima etapă, după 2014, prevede punerea în practică a unei „capacități bugetare bine definite și limitate pentru îmbunătățirea absorbției șocurilor economice care afectează unele țări”, sub forma unui sistem de asigurare.

Mecanismul de supraveghere unic a fost conceput pentru țările din zona euro, dar va putea fi deschis și altor state membre. Salutînd acest demers, președintele Comisiei Europene, José Manuel Barroso, a declarat că acest acord este o dovadă a hotărîrii cu care pot acționa statele membre ale UE și cele din zona euro. „Nu vom tolera supravegherea necorespunzătoare a niciuneia din cele 6000 de bănci din zona euro”, a mai subliniat acesta.

În continuare, este necesar să se ajungă la acorduri și în ceea ce privește normele vizînd capitalul băncilor și uniformizarea sistemelor de soluționare a situațiilor de criză bancară și de garantare a depozitelor. Comisia va înainta propuneri în acest sens în 2013.

Comisia Europeană a introdus pe ordinea de zi și proiectul UE pentru o uniune mai puternică. Lansat în noiembrie, acesta trasează calea către deplina integrare economică, monetară, bugetară și politică. O mai bună coordonare garantează abordarea mai eficientă a problemelor economice existente la nivelul UE.

Conform acestui plan, UE are de îndeplinit trei obiective în următoarele 18 luni:

- să pună în aplicare reformele deja convenite (sau aflate în pregătire) care vizează o mai bună guvernanță economică și bugetară;
- să stabilească măsuri de intervenție pentru situațiile în care băncile se confruntă cu dificultăți financiare;
- să aprobe un buget UE pentru perioada 2014-2020.

La reuniunea din 13 și 14 decembrie 2012 au fost abordate și solicitările de aderare la UE, precum și aspecte legate de politica externă și de securitate. Comisia analizează în prezent modalitățile prin care sectorul european al apărării ar putea deveni mai eficient și mai competitiv. BCE ar urma să preia sarcini ca: autorizarea băncilor și a altor instituții de credit, garantarea că acestea dispun de suficient capital (lichidități) pentru a continua să opereze chiar și cînd înregistrează pierderi și monitorizarea activității conglomeratelor financiare. În cazul în care o bancă încalcă sau riscă să încalce cerințele de capital, BCE va putea să îi solicite luarea unor măsuri de corecție. Autoritățile naționale de supraveghere vor continua să efectueze controale zilnice.

BCE a demarat procedura în ianuarie 2013, monitorizînd unele bănci care au primit sau au solicitat ajutor financiar de la sectorul public. Pînă în ianuarie 2014, toate băncile ar urma să intre sub incidența Mecansimului de Supraveghere. Aceasta este cea mai recentă propunere înaintată de Comisie în seria inițiativelor UE, menite să evite repetarea crizei bancare din 2008. Concomitent cu înființarea autorităților de supraveghere la nivel european, UE are în vedere și introducerea cerințelor de capital pentru bănci și a garanțiilor pentru depozitele bancare, precum și restructurarea sectorului financiar prin închiderea băncilor neviabile.

Pe lîngă programul BCE, care e un pas foarte important spre întărirea uniunii monetare, nu trebuie uitat și de Pactul fiscal, care a fost semnat de 25 din cei 27 de membri ai UE. Scopul tratatului, prevăzut de art.1 spune că se dorește întărirea pilonului economic și monetar prin creșterea coordonării politicilor și disciplinei bugetare. Această reformă ar fi primul pas spre o uniune fiscală în sînul UE. Desigur, deocamdată, nu este vorba despre crearea unor taxe federale și nici despre armonizarea sistemelor de impozitare. Pînă în acest moment, deja 13 țări membre ale zonei euro au finalizat procesul de ratificare al Tratatului fiscal, 12 fiind numărul necesar, prin urmare, tratatul este deja în forță.

După Tratatul fiscal, Uniunea Bancară a fost considerată un al doilea mare pas. Marele „merit” al Uniunii Bancare Europene ar urma să fie ruperea legăturii dintre guvernele puternic îndatorate și bănci.

Însă, Pactul fiscal își are limitele sale. Dacă acesta ar fi existat de la crearea zonei euro, state precum Spania ori Irlanda nu ar fi fost niciodată sancționate pînă în 2009, pentru că nu erau niciodată în deficit, ci din contra, aveau venituri bugetare excedentare, stimulate în special de boom-ul imobiliar. Cît ține de recomandările macro-economice, dacă e să ne ghidăm de experiența trecutului, liderilor politici nu le place să țină cont de indicațiile unui eurocrat cînd economia le merge excelent. Și pentru nerespectarea acestor recomandări, tratatul nu prevede niciun fel de sancțiuni.

Instituția de supraveghere va funcționa începînd cu 1 martie 2014, în cadrul Băncii Centrale Europene și va fi condusă de cîte un reprezentant al celor 17 state din zona euro, patru oficiali din cadrul BCE, un președinte și un vicepreședinte. Pînă atunci, pentru a face progres în acest sens, BCE a primit autoritatea de a interveni în supravegherea unei bănci cu probleme dinainte ca aceasta să primească fonduri prin Mecanismul European de Stabilitate.

În concluzie, Uniunea Economică și Monetară este o structură economică bogată în învățăminte. Succesul ei arată capacitatea europenilor și a instituțiilor de a duce la capăt un proiect mare.

Uniunea Bancară va reprezenta primul pas pentru ca zona euro și ansamblul Uniunii Europene să intre într-un cerc virtuos care să-și depășească deficiențele de elaborare și să permită pieței unice să reintre pe calea competitivității, în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020.

De altfel, crearea Mecanismului Unic de Supervizare ar trebui să contribuie la restabilirea încrederii în sectorul bancar și la revitalizarea împrumuturilor interbancare și a fluxurilor de creditare transfrontaliere, printr-o supraveghere independentă integrată pentru toate statele membre participante, pe baza unui sistem care include BCE și autoritățile naționale de supraveghere.

Articolul dat reprezintă o analiză succintă a constituirii, structurii, dar și dezvoltării Uniunii Bancare. Acest interes sporit pentru tematica analizată este alimentat de faptul că această structură a avut o evoluție impunătoare. Astfel, perpetuarea și existența acestei uniuni este marcată de faptul că membrii acesteia, de comun efort, au consolidat și au stabilit anumite principii care dirijează întreaga activitate.

Lilia OGLINDA,
studentă, anul II, gr. 205,
Facultatea de Drept, USM;
Coordonator științific:
Olga DORUL,
doctor în drept,
conferențiar universitar

La solicitarea cititorilor

Retribuirea muncii pentru anumite categorii de salariaţi cărora li se stabileşte durata redusă a timpului de muncă

Regulamentul privind retribuirea muncii pentru anumite categorii de salariaţi cărora li se stabileşte durata redusă a timpului de muncă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1254, din 15.11.2004, reglementează condiţiile specifice de retribuire a muncii categoriilor de angajaţi cărora, conform art.96 al Codului muncii nr. 154-XV, din 28 martie 2003, în funcţie de vîrstă, de starea sănătăţii, de condiţiile de muncă sau efortul intelectual şi psihoemoţional, li se stabileşte durata redusă a timpului de muncă.

Durata săptămînală redusă a timpului de muncă se stabileşte:

– salariaţilor în vîrstă de la 15 la 16 ani - 24 ore;
– salariaţilor în vîrstă de la 16 la 18 ani - 35 ore;
– salariaţilor care activează în condiţii de muncă vătămătoare, la lucrările şi locurile de muncă incluse în nomenclatorul aprobat de Guvern - 35 ore;
– invalizilor de gradul I şi II - 30 ore;
– cadrelor didactice - de la 18 pînă la 35 ore;
– personalului medical - de la 30 pînă la 35 ore.
– salariaţilor care îmbină munca cu studiile în instituţiile de învăţămînt superior şi mediu de specialitate - 35 ore.

Durata săptămânală redusă a timpului de muncă reprezintă, pentru categoriile susnumite de salariaţi, durata deplină a muncii şi urmează a fi retribuită în acelaşi cuantum ca şi munca salariaţilor al căror timp de muncă constituie 40 de ore pe săptămînă.

Salariaţilor în vîrstă de pînă la 18 ani, salariul de bază li se determină după cum urmează:

– în cazul salarizării pe unitate de timp - prin înmulţirea salariului tarifar (de funcţie) pe oră, stabilit pentru adulţi, cu în cazul salarizării în acord - în baza tarifelor pentru munca în acord, stabilite pentru salariaţii adulţi. Pentru timpul cu care durata muncii zilnice a salariaţilor minori se micşorează în comparaţie cu durata muncii zilnice a salariaţilor adulţi, angajatorul poate să stabilească un spor la salariul tarifar. Salariaţilor minori din întreprinderile de stat şi din instituţiile şi organizaţiile bugetare sporul la salariu pentru timpul cu care durata muncii se reduce se plăteşte în mod obligatoriu. Sporul la salariul tarifar pentru timpul de muncă redus se plăteşte atît angajaţilor salarizaţi pe unitate de timp, cît şi celor salarizaţi în acord.

În cazul săptămînii de lucru de 5 zile, durata zilnică redusă a timpului de muncă pentru salariaţii în vîrstă de la 16 pînă la 18 ani va constitui 7 ore, diferenţa săptămînală fiind de 5 ore (40 - 35) şi, respectiv, sporul la salariul tarifar se va plăti în mărimea unui salariu tarifar orar pentru fiecare din cele 5 zile lucrătoare ale săptămînii. În cazul săptămînii de 6 zile, durata zilei de muncă se va reduce cu o oră pentru primele 5 zile lucrătoare şi va constitui 6 ore, iar sîmbătă ziua de muncă nu se va reduce, durata ei constituind 5 ore. Respectiv, sporul la salariul tarifar se va plăti în mărimea unui salariu tarifar orar pentru fiecare din primele 5 zile lucrătoare ale săptămînii.

Pentru salariaţii în vîrstă de la 15 pînă la 16 ani sporul la salariul tarifar se va plăti în mărimea salariului tarifar pentru 3 ore în fiecare din primele 4 zile lucrătoare ale săptămînii şi pentru 4 ore - în ziua a cincia - în cazul săptămînii de muncă de 5 zile, iar în cazul săptămînii de muncă de 6 zile - în mărimea salariului tarifar pentru 3 ore în fiecare din primele 5 zile lucrătoare şi în mărimea salariului tarifar - pentru o oră lucrată sîmbăta.

Salariaţilor cărora, în legătură cu condiţiile de muncă vătămătoare, li s-a stabilit durata săptămînală redusă a timpului de muncă de 35 ore, salariul de bază li se stabileşte în funcţie de forma de salarizare aplicată la întreprindere. Pentru salariaţii, a căror muncă este retribuită pe unitate de timp, salariul tarifar orar se determină prin înmulţirea salariului tarifar orar, stabilit pentru muncitorii cu categoria respectivă de calificare, cu durata normală a timpului de muncă, cu coeficientul egal cu raportul dintre durata normală a săptămînii de muncă (40 ore) şi durata redusă a săptămînii de muncă (35 ore). Pentru salariaţii, a căror muncă este retribuită în acord, salarizarea se efectuează conform normelor de producţie sau normelor de timp, stabilite cu calcularea tarifelor pentru munca în acord, reieşind din salariile tarifare recalculate, cu aplicarea coeficientului specificat mai sus. Pentru salariaţii, a căror muncă este retribuită cu salarii lunare, salariile tarifare (de funcţie) lunare se stabilesc în mărimea prevăzută pentru funcţiile respective în condiţii normale de muncă, iar salariul orar se determină prin împărţirea salariului tarifar (de funcţie) lunar la 148 ore - numărul mediu de ore lucrătoare pe lună - la durata săptămînală redusă a timpului de muncă de 35 ore.

La categoriile de salariaţi, a căror muncă implică un efort intelectual şi psihoemoţional sporit, se raportă persoanele din corpul profesoral al instituţiilor de învăţămînt universitar, a căror durată săptămînală a timpului de muncă constituie 35 ore, cadrele didactice din instituţiile de învăţămînt preuniversitar, secundar profesional şi mediu de specialitate, a căror sarcină pedagogică săptămînală constituie de la 18 pînă la 35 ore, medicii şi personalul medical mediu de specialitate, a căror săptămîna de muncă constituie de la 30 pînă la 35 ore. Pentru cadrele didactice din învăţămîntul preuniversitar salariul de bază lunar se stabileşte pentru sarcina pedagogică corespunzătoare funcţiei deţinute. Astfel, un profesor de liceu, cu categoria 15 de salarizare, conform condiţiilor în vigoare, va dispune de un salariu lunar de bază de 444 lei, stabilit pentru sarcina pedagogică săptămînală de 18 ore (3 ore pe zi), iar un educator dintr-o instituţie preşcolară, cu aceeaşi categorie de salarizare, va beneficia de acelaşi salariu de bază lunar de 444 lei, avînd săptămîna de muncă de 35 ore (6 ore pe zi). În cazul în care cadrelor didactice li se stabileşte o sarcină pedagogică mai mare sau mai mică decît cea corespunzătoare funcţiei deţinute, salariul lunar de bază pentru salariatul respectiv se determină cu aplicarea formulei:

$S_b = S_t \times n_f/n_t$, în care:

S_b- reprezintă salariul de bază lunar conform sarcinii pedagogice săptămînale real stabilite;

S_t - salariul de bază lunar conform sarcinii pedagogice săptămînale corespunzătoare funcţiei deţinute;

n_f - sarcina pedagogică săptămînală real stabilită (ore);

n_t - sarcina pedagogică săptămînală corespunzătoare funcţiei deţinute.

Pentru persoanele din corpul profesoral al instituţiilor de învăţămînt universitar, precum şi pentru medici şi personalul medical mediu de specialitate, salariul de funcţie pe oră se determină prin împărţirea salariului de funcţie lunar, cuvenit pentru 169 ore, la 148 ore - în cazul săptămînii de muncă de 35 ore şi la 126,8 ore - în cazul săptămînii de muncă de 30 ore.

Durata zilnică a timpului de muncă pentru invalizii de gradul I şi II se stabileşte de 6 ore - în cazul săptămînii de muncă de 5 zile şi de 5 ore - în cazul săptămînii de muncă de 6 zile. Pentru salariaţii nominalizaţi, în limitele duratei zilnice normale a timpului de muncă, poate fi stabilită şi o altă durată zilnică a timpului de muncă, dar cu condiţia ca durata săptămînală a timpului de muncă să nu depăşească 30 de ore. În cazul retribuirii invalizilor de gradul I şi II pe unitate de timp, salariul tarifar orar se determină prin înmulţirea salariului tarifar orar, stabilit pentru muncitorii cu categoria respectivă de calificare cu durata normală a timpului de muncă, cu coeficientul egal cu raportul dintre durata normală a săptămînii de muncă (40 ore) şi durata redusă a săptămînii de muncă (30 ore). Pentru invalizii de gradul I şi II, a căror muncă este retribuită în acord, salarizarea se efectuează conform normelor de producţie sau normelor de timp stabilite, cu calcularea tarifelor pentru munca în acord, reieşind din salariile tarifare, recalculate, cu aplicarea coeficientului menţionat mai sus. Pentru invalizii de gradul I şi II, a căror muncă este retribuită cu salarii lunare, salariile tarifare (de funcţie) lunare se stabilesc în mărimea prevăzută pentru funcţiile respective în condiţii normale de muncă, iar salariul orar se determină prin împărţirea salariului tarifar (de funcţie) lunar la 126,8 ore - numărul mediu de ore lucrătoare pe lună cu durata săptămînală redusă a timpului de muncă de 30 ore.

Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Vreau să înaintez cerere de desfacere a căsătoriei, dar nu ştiu dacă în această cerere pot să menţionez şi despre problema întreţinerii copiilor şi alte chestiuni familiale.

Victoria Plăcintă, r-n Călăraşi

Confrom prevederilor articolului 38 din Codul familiei, care se numeşte „soluţionarea litigiilor de către instanţa judecătorească în procesul desfacerii căsătoriei", la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi soţului inapt de muncă ce necesită sprijin material, indicînd mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni. În cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut în alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată:

a) să împartă, la cererea soţilor (a unuia dintre ei), bunurile lor proprietate în devălmăşie;

b) să determine care dintre părinţi va plăti pensia de întreţinere a copiilor minori şi mărimea acesteia;

c) să stabilească, la cererea soţului inapt de muncă, care are dreptul la pensia de întreţinere de la celălalt soţ, mărimea şi modul de plată a acestei pensii;

d) să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.

Litigiile, altele decît cele expuse în acest articol, nu pot fi soluţionate în procesul de desfacere a căsătoriei, cu excepţia acţiunii de contestare a paternităţii la cererea soţului. Dacă, la împărţirea bunurilor proprietate în devălmăşie a soţilor, vor fi afectate interesele persoanelor terţe, instanţa judecătorească va dispune examinarea cererii respective într-un proces aparte.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(mai 2013, nr. 17(468)

Zi plină de emoţii la un penitenciar din Capitală. De ce surprize au avut parte deţinutele

Deţinutele din Penitenciarul nr. 13 din Capitală au avut, recent, o zi plină de emoţii. Şi-au strîns în braţe copiii şi şi-au văzut oamenii dragi. Acestea au organizat şi un mic concert pentru a-i bucura pe cei prezenţi, iar rudele le-au adus dulciuri şi fructe.

În preajma sărbătorilor de Paşti administraţia închisorii a organizat o zi a uşilor deschise. Unele şi-au revăzut copiii după cîţiva ani.

Maria a fost condamnată în urmă cu 7 ani la 10 ani de închisoare, pentru trafic de fiinţe umane, iar odată cu verdictul viaţa ei s-a prăbuşit. Soţul a părăsit-o, iar fetiţa sa, care abia se născuse, a rămas în grija bunicilor.

Şi cei care au venit în vizită spun cu durere că aşteaptă cu nerăbdare ziua eliberării.

Ziua uşilor deschise este organizată pentru al doilea an. În Penitenciarul nr. 13 se află 1200 de deţinuţi, 90 dintre care, sînt femei.

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău solicită prezentarea cet. Mînăscurtă Aliona, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chişinău, com. Băcioi, pentru data de 5 iunie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, str. Teilor, nr. 4), unde va avea loc examinarea cauzei: ÎMCIA „Transelit" SA către Mînăscurtă Aliona privind încasarea sumei.

Judecător S. Arnăut

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Moisei Svetlana, pentru data de 21 mai 2013, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea lui Galiţ Ghenadie privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător I. Busuioc

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Guma Dumitru, domiciliat: mun. Chişinău, str. Alba Iulia, nr. 202, apt. 138, pentru data de 16 mai 2013, ora 9.20, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 506) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Guma Adela privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Silvia Gîrbu

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea obligatorie a cet. Porfireanu Natalia, pentru data de 28 mai 2013, ora 8.30, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 215, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripţie) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de Oboroc Vera privind încasarea prejudiciului material sub sancţiunea aplicării efectelor corespunzătoare prevăzute în art.205, 206 din Codul de Procedură Civilă.

Judecător Ion Gancear

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Roşca Nina, născută pe data de 03.12.1960, c/p – 2004016086636, domiciliată în mun. Chişinău, pentru data de 14 mai 2013, ora 11.15, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, et. 2, bir. 213, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripţie), unde va avea loc examinarea cererii depusă de Macrii Veaceslav, domiciliat în Chişinău privind încasarea datoriei şi a dobînzii de întîrziere, în sumă de 64 809 lei 17 bani.

Prezenţa cu buletinul de identitate şi referinţa la acţiune este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Farmaservice", adresa: mun. Chişinău, str-la Studenţilor, nr. 6,„B", pentru data de 23 septembrie 2013, ora 13.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20), unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 22E-1576/12, la acţiunea SA „Tehoptimed" privind încasarea datoriei.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Olărescu Mihail, pentru data de 15 mai 2013, ora 14.15, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea cet. Olărescu Maria privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Ciobanu Ion, pentru data de 17 mai 2013, ora 16.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 8), unde va avea loc examinarea cauzei civile: Iosob Natalia către Ciobanu Ion Nicolae privind încasarea sumei, dobînzii de întîrziere şi tuturor cheltuielilor de judecată.

Judecător Virgiliu Buhnaci

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului „Lora" SRL (adresa: mun. Bălţi, str. 31 August 1989, nr. 4/3), pentru data de 21 mai 2013, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea ÎM „Moldcell" SA privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Plur Com", pentru data de 5 iunie 2013, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 1), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de „Octopus Prof" SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Viorica Puica

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Bulgacov Ion, mun. Chişinău, bdul Dacia, nr. 46/2, apt. 113, pentru data de 30 mai 2013, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 25), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Spasov Mihail privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător S. Teleucă

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bolbocian Denis, pentru data de 16 mai 2013, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 302) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea lui Custurov Anatoli privind încasarea datoriei.

Judecător Alexandru Spoială

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ciobanu Andrei, domiciliat: mun. Chişinău, str. Călătorilor, nr. 23, pentru data de 11 iunie 2013, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Soboli Galina privind înlăturarea obstacolelor şi evacuarea forţată.

Judecător Ion Bulhac

***

Judecătoria Străşeni solicită prezentarea cet. Nicu Valeriu Gheorghe, a.n. 11.10.1970, domiciliat: satul Scoreni, Străşeni, pentru data de 14 iunie 2013, ora 13.30, la şedinţa de judecată (or. Străşeni, str. Ştefan cel Mare, nr. 98, bir.5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Nicu Svetlana.

Judecător Vasile Rusu

***

Judecătoria Străşeni solicită prezentarea reprezentantului SRL „Petsimplast", cod fiscal – 1005600009737, cu sediul: MD-3731, satul Sireţi, Străşeni, pentru data de 30 mai 2013, ora 15.00, la şedinţa de judecată (or. Străşeni, str. Ştefan cel Mare, nr. 98, bir.5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SA „Inteh".

Judecător Vasile Rusu

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Lazarenco Victor, pentru data de 24 mai 2013, ora 9.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Lazarenco Ecaterina privind încasarea pensiei de întreţinere.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Viorelia Varaniţă

***

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Caciuc Ghenadie, pentru data de 31 mai 2013, ora 11.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et.1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cemurtan Elena privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Selevestru

***

Judecătoria Făleşti solicită prezentarea cet. Celan Alexei Alexei, născut la 20.08.1978, domiciliat în satul Ilenuţa, Făleşti, pentru data de 20.05.2013, ora 9.00, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 2), în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea pricinii civile privind încasarea primei de asigurare şi a penalităţii.

Judecător Ion Ghizdari

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Şopronсu Serghei, domiciliat: or. Orhei, str. I. Iachir, nr. 23, apt. 4, pentru data de 20 mai 2013, ora 11.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Primăria oraşului Orhei privind neîndeplinirea obligaţiilor contractuale.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Mirobus-Trans", Orhei, str. Colindătorilor, nr. 13, pentru data de 3 iunie 2013, ora 14.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă la acţiunea SA „CA-2811" către Primăria oraşului Orhei privind încasarea prejudiciului.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Viorelia Varaniţă

***

Judecătoria Donduşeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Racu Ludmila, pentru data de 3 iunie 2013, ora 9.00, la şedinţa de judecată (or. Donduşeni, str. 31 August 1989, nr. 19, bir. 6) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de: Procuratura raionului Donduşeni, Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei, Donduşeni, privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Lucia Danilişin

***

Judecătoria Dubăsari solicită prezentarea cet. Baturina Oxana, pentru data de 29 aprilie 2013, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. Ştefan cel Mare, nr. 9, satul Ustia, Dubăsari) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-133/2013, la acţiunea „Top Leasing" SRL privind revendicarea obiectului leasingului.

Judecător Veaceslav Suciu

ANUNŢ

Executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu anunţă, pentru data de 23 mai 2013, ora 11.00, licitaţia publică de vînzare a următorului lot, compus din: Strung pt. frezat, Strung cu 4 poziţii, Strung (gater), Strung pt. parchet, Strung cu 2 poziţii, Ventilator, ce aparţin cu drept de proprietate debitorului SRL „Contivas", c/f - 1003600112543, sediul: mun. Chişinău, str. Alba Iulia, nr. 4, apt. 40.

Preţul iniţial constituie - 51 050 lei, preţul lotului expus la licitaţie este de - 40 840 lei.

Doritorii de a participa la licitaţie, pînă pe data de 22 mai 2013, vor depune cerere de participare cu indicarea preţului propus pentru lotul scos la licitaţie şi dovada de achitare a acontului în mărime de 5% din preţul iniţial al bunului scos la licitaţie la Biroul executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu.

Acontul şi taxa de participare la licitaţie, în mărime de 60 lei, se va achita prin virament/depunere/transfer la contul executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu, nr. - 2224311909, c/f - 43242017 în BC „Victoriabank" SA, fil. nr. 11, Chişinău VICBMD2X883.

Pentru informaţii suplimentare, vă adresaţi către executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu: mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 336, tel: (022) 54-70-41, tel. mob. 069130707.

Executor judecătoresc Anatolie Bănărescu

ANUNŢ

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, anunţă concurs pentru ocuparea funcţiilor publice 2013, la următoarele funcţii publice:

- grefier – 4 posturi vacante;
- specialist principal serviciul civil, comercial şi de contencios administrativ – 1 post vacant;
- specialist superior serviciul civil comercial şi de contencios administrativ – 1 post vacant;
- specialist superior serviciul penal şi contravenţional – 1 post vacant;
- asistent judiciar – 2 posturi vacante.

Termenul limită de depunere a dosarului la concurs este data de 15 mai 2013.

Persoană de contact, specialist resurse umane, Dudca Stela, tel: (022) 29-46-65; site: www.jbu.justice.md

ÎN ATENŢIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul" publică „Citaţii în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasaţi la Chişinău. E de ajuns să expediaţi prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziţiei de plată şi citaţia propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în oficiile „Poşta Moldovei" sau la redacţie.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.

Publicaţia periodică **„DREPTUL"**

Aniversări

Boris BÎRCA,
judecător, CA Chişinău

Mult stimate domnule Boris Bîrca,

Cu cea mai mare certitudine putem afirma că sînteţi o persoană deosebită, un jurist profesionist, ce contribuie la edificarea statului de drept Republica Moldova, deoarece perseverenţa, sîrguinţa, modestia, perspicacitatea sînt doar cîteva dintre acele valori umane, care vă înnobilează distinsa personalitate.

Pentru tot ceea ce reprezentaţi, vă dorim, la ceas aniversar, sănătate, multe bucurii de la cei dragi inimii, realizări dintre cele mai frumoase şi aprecierea colegilor dumneavoastră.

La Mulţi Ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Parascovia Poalelungi**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Ludmila Gancear**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Pavel Ţurcan**, magistru în drept, lector superior, Facultatea de Drept, USM; **Viorel Rusu**, magistru în drept, lector superior, Facultatea de Drept, USM; **Adela Andronic**, judecător, Centru; **Dorin Dulghieru**, judecător, Buiucani; **Eugeniu Pşeniţa**, judecător, Edineţ; **Ghenadie Eni**, preşedintele CA Cahul; **Vasile Negruţa**, judecător, Orhei.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, întru bunăstarea societăţii noastre.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La Mulţi Ani!

membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul*
şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Idei utile pentru sărbătorile de Paşti

Ne pregătim pentru sărbătoarea de Paşte. Decorăm casa festiv, preparăm cele mai bune şi tradiţionale mîncăruri, ne înnoim hainele. Iată cîteva idei utile pentru o sărbătoare liniştită în familie.

– Îmbrăcaţi toată casa de sărbătoare. Antrenaţi-i pe copii să vă ajute să realizaţi diferite obiecte decorative pentru casă: iepuraşi, ouă colorate, flori, găletuţe, figurine, puişori, fire de iarbă, răţuşte.

– Pentru masa festivă de Paşte folosiţi o faţă (de masă) cu motive tradiţionale pascale, în tonuri de roşu, verde, galben sau alb.

– Decoraţi masa cu obiecte care amintesc de Paşte: solniţă în formă de ou, fructieră cu design floral, tacîmuri care au desen cu puişori galbeni, coşul de pîine cu tortiţe în formă de ou etc.

– Alegeţi pentru masa de Paşte un set de farfurii cu motive florale sau pascale. La fel procedaţi şi cu şerveţelele. Toate aceste „mărunţişuri" vă înseninează viaţa vouă şi celorlaţi meseni sau invitaţi.

– Nu trebuie să lipsească din casă vazele cu flori de primăvară – mici pentru masa festivă sau mai mari pentru diferite zone din camera în care se serveşte masa de Paşte. Aveţi la îndemînă lalele, clopoţei, frezii, zambile, gălbenele, narcise.

– Puneţi coşul cu ouă încondeiate la loc de cinste pe masa din sufragerie sau din bucătărie. Legaţi-i o fundă de mătase roşie, galbenă sau verde.

– Tradiţional, ouăle se vopsesc în roşu, dar acum există şi moda ouălor vopsite în galben, verde, albastru, violet. Se aşează în coşuleţe împletite, puse pe pat de iarba sintetică sau pe decor de şerveţele verzi.

– Cele mai simpatice aperitive pe bază de ouă îi încîntă cel mai mult pe copii. Alegeţi şi preparaţi forme jucăuşe: ciupercuţe din ouă fierte şi căpăcele din jumătăţi de roşii, şoricei cu urechi de măsline, platou cu aspic de ouă fierte şi legume. Decoraţi-le cu foi de salată verde, cu frunze de pătrunjel sau leuştean, cu felii de lămîie.

– Drobul de miel este delicios cînd are în interior ouă fierte puse întregi astfel încît atunci cînd tăiaţi felii de drob, în secţiune se vede designul ouălor fierte.

– Borşul de miel este mai hrănitor dacă se acreşte cu borş de casă, preparat din tărîţe de grîu care sînt bogate în vitamine şi săruri minerale.

– Pentru friptura de miel, în loc de clasica garnitură de cartofi înăbuşiţi în tava în care s-a făcut friptura, alegeţi garnitură de ciuperci.

– Cozonacul nu trebuie să lipsească de pe masa de Paşte. Alegeţi varianta preferată: românesc cu zahăr presărat deasupra, italienesc, decorat cu stafide, unguresc - cu nucă de cocos sau franţuzesc - cu ciocolată.

– Şi pasca trebuie trecută în meniul de Paşte, un obicei tradiţional pentru creştini. Se face din aluat de cozonac cu brînză şi stafide.

– E o regulă, ca de Paşte să se mănînce ciocolată. Simplă sau de forma simbolurilor tradiţionale acestei sărbători: iepuraşi, răţuşte, puişori, găinuşe, flori. Pentru că cei mici iubesc dulciurile, puneţi în coşuleţe împletite din răchită ouă de ciocolată în ambalaje viu colorate.

– Realizaţi felicitări de Paşte pentru toţi membrii familiei: fraţi, surori, părinţi, bunici, rude apropiate, prieteni, colegi. Vor avea un efect maxim faţă de sms-uri şi e-mailuri.

– Nu uitaţi să pregătiţi cadouri de Paşte pentru cei dragi. De fapt, iepuraşul este răspunzător de aducerea lor. Se spune că de Paşte iepuraşul aduce cadouri numai copiilor cuminţi. Obiceiul provine din Germania unde au fost fabricate primele figurine din ciocolată sub formă de ouă şi iepuraşi. Cadourile sînt ascunse prin casă, prin curte, prin grădină. Copiii le caută şi cînd le găsesc se bucură că primesc în dar dulciuri. Cu timpul, lîngă dulciuri s-au adăugat diferite alte obiecte utile, şi haine.

Meridian juridic

Un jaf eşuat s-a transformat într-o campanie de publicitate de succes

Un jaf eşuat s-a transformat într-o campanie de publicitate de succes. Proprietarii unui magazin din California au profitat de pe urma unui hoţ, care a devenit vedetă peste noapte. El a pus la cale un furt, ce se aseamănă mai mult cu o glumă.

Hoţul deghizat în personajul Obelix a amuzat o lume întreagă. Bărbatul nu a ajuns niciodată pe mîna poliţiei, însă a devenit un star pe Internet şi vedeta unei reclame. Ideea de a face un spot aparţine proprietarilor magazinului.

Poliţia spune că a pierdut urma bărbatului, iar cazul a ajuns într-un punct mort, nu şi cariera în publicitate a hoţului.

„Dacă ar veni la magazin, i-aţi oferi gratuit un sandwich cu pastramă?" a întrebat un jurnalist CNN. „Da, cred că i-aş da un sandwich", a spus vînzătorul.

Caleidoscop

Obiceiuri de Paşte

Tradiţiile şi obiceiurile de Paşte au o semnificaţie aparte în viaţa creştinilor. Ele sînt păstrate cu sfinţenie din bătrîni şi transmise viitoarelor generaţii. Se spune că dacă toate aceste datini vor fi respectate, atunci vom avea belşug, noroc şi sănătate tot anul.

Faţă de alte ţări creştine, moldovenii acordă o importanţă deosebită Paştelui, în special tradiţiilor autentice. În prima zi de Paşte există obiceiul de a pune într-un vas apă rece, un ou roşu, unul alb şi un ban de argint. Cu acestea copiii şi maturii se spală pe faţă. Dacă se vor spăla cu oul roşu înseamnă că ei vor avea obrajii rumeni, iar dacă îşi vor trece pe frunte cu banul, înseamnă că vor fi iubiţi şi bogaţi tot anul.

Tot în această zi, de dimineaţă, fiecare membru al familiei îşi face semnul crucii în faţa icoanei, mănîncă din pasca sfinţită şi bea aghiasmă. Masa din prima zi de Paşte este un prilej de reunire a familiei, decurgînd după un adevărat ritual. De pe masa de Paşte nu pot lipsi: ouăle roşii, cozonacul, friptura de miel, pasca umplută cu brînză şi caşul de oaie. Mielul îl simbolizează pe Mîntuitorul Iisus Hristos, care s-a jertfit pentru păcatele lumii şi a murit pe Cruce ca un miel nevinovat. Tot la masa de Paşte, fiecare membru al familiei ia cîte un ou în mînă şi-l ciocneşte. La cine nu se strică se consideră ca va fi tare tot anul.

Duminica, toţi oamenii trebuie să poarte haine noi în semn de respect pentru această aleasă sărbătoare, dar şi pentru că ea semnifică primenirea trupului şi a sufletului. Începînd cu această zi, timp de 40 de zile, oamenii se salută cu „Hristos a Înviat", iar drept răspuns se spune „Adevărat a Înviat".

Cum se spune corect: Paşti sau Paşte

Multă lume s-a întrebat cum se spune corect: Paşti sau Paşte. O explicaţie în acest sens veţi găsi în cele ce urmează.

Sărbătoarea are în originile sale – dacă trecem de etapa ebraică „pesah" – şi acea azimioară numită pască (dupa opinia etnologului Simion Florea Marian; alţi cercetători sînt de părere că mielul jertfit purta acest nume, de „pască"). La plural, acest cuvînt face „păşti": o pască, două păşti, conform unei alternanţe obişnuite în româneşte, cum e şi în verbul a paşte: „să pască, să paşti" sau a naşte: „să nască, să naşti" etc. Aşadar, Paşti e pluralul de la pască. Resimţit, în mod normal, ca un plural, vorbitorii au căutat singularul, când era vorba de sărbătoarea în preajma căreia ne aflăm, şi astfel a fost derivat singularul „Paşte", spunîndu-se, firesc, fie „sărbătorile de Paşti", fie „sărbătoarea Paştelui". Amîndouă formele sînt la fel de corecte, şi alte subtilităţi pe această temă nu au substanţă, e o falsă problemă.

Spre a vă convinge suplimentar că aceste două forme sînt folosite aleatoriu, ori una ori alta, fără vreo deosebire de sens, au fost culese din Dicţionarul limbii române al Academiei (dicţionarul tezaur), cîteva atestări ale cuvîntului în limba veche, unde le găsim în mod egal pe amîndouă. La Coresi aflăm „Paştile" („Acestea sînt Paştile de bucurie şi de veselie"), ca şi la Varlaam („mieluşelul Paştilor"), dar în marea Biblie de la 1688 găsim „Paştele" („Va face Paştele Domnului în luna a doua într-a patrasprăzecea zi"). Venind mai încoace, la Coşbuc găsim „Paşti" („Era după Paşti şi era un timp bun"), dar la Negruzzi, Haşdeu sau Delavrancea, „Paştele": iată un citat de la Haşdeu: „Ţara mai întîi de toate; Paştele mai pe urmă!"). Şi la scriitorii moderni găsim ambele forme, aşa că sînt deopotrivă corecte, una fiind percepută ca singular, alta ca plural.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere" din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 68/13 sp